

»Čakal sem vas s cveticami«, pripoveduje ubogi deček jokaje Pavlu, »ker mi ležijo bolni doma stara mamica in jim nimam kaj jesti dati; včeraj sva oglodala zadnjo skorjico trdega hleba, zato sem stopil pred ona dva gospoda, ki sta prišla baš iz gozda, in jima ponudil šopek, proseč ju par krajcarjev. Oh, čakal sem vas, pa vas ni bilo tako dolgo. Prosil sem in zato sem bil tepen.«

»Nič ne jokaj, ubogi deček, povêdi me k svoji bolni mamici«, potolaži ga Pavel.

Petránova Ljudmila.

(Povest. — Spisal Dobrávec.)

Tiste dni je prišel po dolgih letih zopet pogledat svojo rojstno vas Dolino Korenov brat Pavel. Ker ni mogel priti k očetovemu pogrebu, došel je vsaj obiskat njegov grob.

Pavel je bil že kapitan ter nosil lepo črno obleko z zlatimi gumbi, nizko čepico in z zlatom okovano sabljo, ki je kaj prijetno žvenketala po domači vasi. Kapitan je moral imeti mnogo denarja, zakaj skoro sleherni dan je izpraševal vaške otroke, vračujoče se iz šole, kateri je bil najpridnejši. Vse je potem obdaril z bakrenim, najpridnejše pa s srebrnim drobižem.

Koliko lepega je znal povedati gospod Pavel o tujih deželah, tujih ljudeh, mestih, gorah in rekah. Ko bi hotel vsaj polovico tega ponoviti, bi moral napisati cele knjige. Za sedaj povem le, da je kapitan živo nasprotje svojemu bratu: mehkega srca in dober kot duša. Pripovedovali so, da je še tedaj, ko je bil v višjih šolah na Dunaju, rešil življenje nekemu sošolcu, ki je vsled nebržnosti zdrsnil v Donavo. No, to ni še nič čudnega, poreče marsikdo. Bližnjemu pomagati je naša dolžnost. Če pa povemo, da je oni sošolec Pavla še tisto jutro surovo napadel na ulici in ga pozival, naj se gre ž njim po skusit, če noče biti ničvredna zanikarnost — potem mora vsakdo priznati, da tako krščansko prizanesljivi niso vsi ljudje na svetu.

Sam se ni nikoli hvalil s takimi deli, zato so jih pa toliko raje pravili vaščani, ki niso mogli prehvaliti dobrega kapitana.

Dečke in deklice iz višjih oddelkov je po šoli kar povabil v svojo sobo ter jim razkazoval imenitne stvari in drage spomine, ki jih je prinesel s seboj iz raznih delov sveta in daljnih znamenitih mest. Hranil je oljkovo vejico z Oljske gore, košček kamena s Kalvarije, cvetice iz Jeruzalema, kamenčke iz Jozafatove doline, školjko iz Rdečega morja, kavino cvetje iz Indije, pravo steblo kineškega čaja, cvet opijeve rastline z Japana, sto in sto spominov iz ameriških mest, o katerih je pripovedoval tako lepo in mikavno, da so otroci često pozabili na malico, na čas, na domačo hišo in na vse, kar je bilo in kar se je godilo okolu njih.

Nekega dné pride kapitan Pavel k Petranu.

»Kako je, sosed?«

— E, gospod, dosti boljše bi bilo lahko.

»Torej se ti godi slabo.«

— Tega ne morem reči, a dobro mi tudi ni.

»Kaj ti teži srce?« — Peter je začel pripovedovati svojo nesrečo. Kapitan ga je zvesto poslušal in na obrazu se mu je poznalo, da mu verjame.

»To se bo dalo poravnati. Sam hočem govoriti z bratom, da te zopet sprejme.«

— Bog nam pomagaj, dobri gospod! — Tedaj priteče v sobo mala Milka. Bilo ji je komaj dve leti: »Papá, papá! — tam zunaj mož!« Ker je govorila še otroško-nerazumno, ni vedel kapitan, kaj pravi, zato ga je vprašal:

»Odkod pa ta-le angeljček?«

— Od Boga, odkod neki?

»Pridi no sem, ti kodravka kodrava!«

Dete se je zelo branilo tujega gosta, dasi jo je mikala obleka in pozlačeni gumbi. Ko jo potolaži oče, naj se nikar ne boji, pomikala se je le počasi kapitanu nekoliko bliže. Začela se je igrati z verižico njegove ure, potem se je dotaknila sablinega svetlega držaja, nekoliko pozneje je bila pa že na kapitanovem kolenu. Ondaj nekdo zunaj močno zašepeče in pokliče: »Pavel, pojdi no domov!« Bil je Ivan Koren.

»Kaj neki bi mi rad?« reče kapitan ter odide. Petran je dobro vedel, da je prignala Korena sama nevoščljivost za bratom. Morda se je tudi bal, da bi izvedel kapitan resnico. Toda Ivanove besede niso Pavla kar nič zadrževale. Sleherni dan in vedno raje je zahajal k Petranu. Pomagal mu je kot pravi brat ugibati in premišljevati, kaj bi počel sedaj.

Kaj bosta počeli Ljudmila in njena mati, če pojde kam daleč v službo? Ta misel je Petrana vznemirjala noč in dan. Mati sicer nekoliko zasluži s šivanjem, ali kaj bo to za obe. Slednjič mu reče kapitan:

»Drugače ni kot tako-le: na Reki imam prijatelja, ki te gotovo vzame v službo, če mu le rečem. Poskusi! Ne bo ti slabo. Vsako nedeljo boš lahko pri svojih dragih, in ako bodeš hotel po nekoliko mesecih tudi daljši dopust, dobiš ga, verjemi.«

Petran je stvar pretehtal na vse strani in nazadnje hvaležno segel v roko milemu dobrotniku.

Drugi teden je odhajal kapitan Pavel Koren na svoje prejšnje mesto. Mali Milki je pustil v spomin mnogo lepih igrač in dva kot solnce rmena zlatnika. Ž njim je odšel tudi njen oče na svojo novo službo, katero mu je na Reki naklonil kapitan Pavel.

(Dalje prihodnjič.)

